

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Kommissionens meddelelse for Europas digitale fremtid: Europas digitale fremtid i støbeskeen KOM (2020) 67

1. Resumé

Europa-Kommissionens strategi for Europas digitale økonomi blev lanceret i form af meddelelsen ”Europas digitale fremtid i støbeskeen” (KOM (2020) 67) den 19. februar 2020. Meddelelsen udstikker den overordnede retning for Kommissionens indsats for at forme Europas digitale fremtid. Samtidig annonceres en række kommende tiltag og lovgivningsmæssige initiativer, som vil blive fremsat løbende.

Strategien stiller en række større tiltag i udsigt. Der er blandt andet tale om en kommende lovgivningsramme for pålidelig kunstig intelligens, en europæisk datastrategi, der skal opbygge et reelt indre marked for data samt en lovpakke for digitale tjenester, der blandt andet skal harmonisere reglerne angående online platformes ansvar for ulovligt indhold, fremme anvendelsen af anerkendte digitale identiteter og tjenester samt fælles standarder for at sikre sikker anvendelse af data på tværs af EU. Dertil vil Kommissionen opbygge og sikre optag af fælles digitale kapaciteter, fremskynde investeringer i Europas gigabitkonnektivitet, fremsætte en strategi for cybersikkerhed og iværksætte initiativer, der skal fremme en bæredygtig og ressourceeffektiv økonomi. Kommissionen har desuden igangsat et gennemsyn af de europæiske konkurrenceregler og vejledninger med det formål at sikre, at de effektivt kan håndtere nutidens udfordringer på det digitale område.

Regeringen støtter Kommissionens ambitioner om at forme en digital fremtid, der tjener befolkningens og samfundets interesser, og som er rodfastet i europæiske værdier. Regeringen mener, at digitaliseringen skal tjene samfundets interesser ved at etisk og ansvarlig digitalisering går hånd i hånd med digital vækst. Regeringen arbejder for, at initiativer angående Europas digitale økonomi fordrer et højt niveau af tillid og tryghed, samt en stærk digital konkurrenceevne baseret på innovationsfremmende og teknologineutrale rammevilkår, uden unødige byrder og barrierer. Regeringen arbejder endvidere for, at digitale teknologier understøtter udviklingen af en klimaneutral og cirkulær økonomi. Der bør både være fokus på, hvordan den di-

gitale sektor kan minimere sit klimaaftryk, samt bidrage til at løse klimaudfordringerne. Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, samfundsøkonomiske, statsfinansielle eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Sagen forelægges Folketingets Europaudvalg til orientering.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen (Kommissionen) har sat den digitale økonomi højt på dagsordenen. Med meddelelsen ”Europas digitale fremtid i støbeskeen” (KOM (2020) 67) tegnes en ambitiøs digital dagsorden med en række væsentlige strategier og lovgivningsinitiativer. Strategien kommer i forlængelse af en lang række initiativer og lovgivningsmæssige tiltag på det digitale område under den forrige Kommission.

Den forrige Kommission udstak i maj 2015 sin strategi for at styrke det digitale indre marked i meddelelsen ”Strategi for et digitalt indre marked for Europa” (KOM (2015) 192). Ambitionen var et digitalt indre marked, hvor varer, personer, tjenesteydelser og kapital frit kan bevæge sig på tværs af grænser, samt hvor borgere og virksomheder kan udøve online aktivitet uanset deres nationalitet eller bopæl.

Som opfølgning på strategien fremsatte Kommissionen 35 lovgivningsforslag og politiske initiativer heriblandt forslag om digital infrastruktur og en række initiativer for at fremme europæisk e-handel og beskytte forbrugerne, hvoraf kan nævnes afskaffelse af roamingafgifter, regler for digitale forbruger aftaler, mere effektivt tværnationalt forbrugerbeskyttelsessamarbejde og et forslag om at fjerne uberettiget geoblokering ved e-handel. Derudover fremsatte Kommissionen forslag til en databeskyttelsesforordning¹ (GDPR), der sætter rammerne for behandling af persondata og en e-databeskyttelsesforordning², der indeholder særregler til GDPR i forhold til privatlivsbeskyttelse og fortrolighed i elektronisk kommunikation. Med henblik på at forbedre vilkårene for at skabe og distribuere indhold online blev direktivet om audiovisuelle medietjenester³ revideret og ophavsretsreglerne moderniseret.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse)

² Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning vedrørende respekt for privatlivets fred og beskyttelse af persondata ved elektronisk kommunikation, (KOM (2017) 10)

³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2010/13 af 10. marts 2010 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne om udbud af audiovisuelle medietjenester

I 2017 gjorde den forrige Kommission status i en midtvejsevaluering af strategien for det digitale indre marked ("midtvejsevalueringen af gennemførelsen af strategien for det digitale indre marked – Et forbundet digitalt marked for alle" (KOM (2017) 228).

I midtvejsevalueringen lancerede den tidligere Kommission yderligere tiltag om online platforme, dataøkonomien samt cybersikkerhed. Dette afstedkom fremsættelsen af yderligere initiativer i den sidste del af den forrige Kommissions mandatperiode, herunder forslaget til P2B-forordningen⁴, der skal forbedre rammevilkårene for de virksomheder, der sælger deres varer og ydelser på online platforme; forordningsforslaget om cybersikkerhed⁵, der giver EU's agentur for cybersikkerhed (ENISA), en stærkere rolle og etablerer en fælleseuropæisk ramme for cybersikkerhedscertificering; samt et forordningsforslag om oprettelsen af et industri-, teknologi- og forskningscenter for cybersikkerhed⁶. Med henblik på at opbygge en velfungerende europæisk dataøkonomi fremsatte den daværende Kommission desuden en forordning for fri udveksling af andre data end personoplysninger⁷, der har til formål at øge antallet af databaserede tjenester på tværs af grænser og at fremme muligheden for, at erhvervsdrivende frit kan skifte udbyder af datahosting-tjenester. Forordningen er et supplement til GDPR, idet de to forordninger tilsammen indfører princip om fri bevægelighed for både persondata og ikke-personhenførbare data.

Ved udløbet af den forrige Kommissions mandatperiode var størstedelen af de lovgivningsmæssige initiativer i strategien for det digitale indre marked fra 2015 og i midtvejsevalueringen fra 2017 gennemført. Tilbage står alene forordningsforslaget om e-databeskyttelse og forordningsforslaget om etablering af et europæisk industri-, teknologi- og forskningscenter for cybersikkerhed, der endnu er under forhandling.

Derudover er der opnået en fælles forståelse mellem Rådet og Europa-Parlament om Programmet det Digitale Europa (KOM (2018) 434), der er det centrale digitale program under den kommende flerårige finansielle ramme (MFF) 2021-2027. Formålet med programmet er at understøtte EU's digitale omstilling, og det består af følgende fem områder: højtydende databehandling (supercomputere), kunstig intelligens, cybersikkerhed og tillid,

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2019/1150 af 20. juni 2019 om fremme af retfærdighed og gennemsigtighed for brugere af onlineformidlingstjenester

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2019/881 af 17. april 2019 om ENISA (Den Europæiske Unions Agentur for Cybersikkerhed), om cybersikkerhedscertificering af informations- og kommunikationsteknologi og om ophævelse af forordning (EU) nr. 526/2013 (forordningen om cybersikkerhed)

⁶ Kommissionens forslag til forordning om oprettelse af det europæiske industri-, teknologi- og forskningskompetencecenter for cybersikkerhed og netværket af nationale koordinationscentre (KOM (2018) 630)

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) 2018/1807 af 14. november 2018 om en ramme for fri udveksling af andre data end personoplysninger i Den Europæiske Union

højtudviklede digitale færdigheder, samt tiltag om eGovernment i den digitale offentlige forvaltning og etablering af et netværk af digitale innovationshubs. Forslaget forhandles på plads under den samlede ramme for MFF'en.

Den forrige Kommission har desuden haft et stort fokus på at håndhæve EU's konkurrenceregler på det digitale område og navnlig over for de største online platforme, hvorunder kan nævnes, at Google er blevet pålagt bøder af tre omgange for henholdsvis at favorisere sin egen tjeneste "Google Shopping", for at udelukke konkurrerende søgemaskiner i styresystemet "Android" og for at misbruge sin dominerende position for online reklame (Google AdSense).

3. Formål og indhold

Kommissionen har den 19. februar 2020 præsenteret meddelelsen "Europas digitale fremtid i støbeskeen" (KOM (2020) 67), som har til formål at beskrive Kommissionens overordnede retning for at forme Europas digitale fremtid og lægger op til initiativer inden for en række områder.

Kommissionens vision er at forme et stærkt europæisk samfund baseret på digitale løsninger, som er forankrede i europæiske værdier, og som er til gavn for hele Europas befolkning. Dertil vil Kommissionen skabe rammevilkår for europæiske virksomheder, der fremmer innovation, iværksætterier og skalering, understøtter, indsamling og anvendelse data samt fordrer at konkurrence sker på lige vilkår. Kommissionen har desuden fokus på at sikre integriteten og modstandsdygtigheden i europæisk teleinfrastruktur, datafaciliteter og tjenester, hvorfor Kommissionen vil skabe de rette vilkår for, at Europa kan udvikle sin egen kernekapacitet og derved gøre sig mindre afhængig af teknologi fra andre dele af verden. Dermed er der tale om at sikre Europas teknologiske suverænitæt.

Tilsammen skal initiativerne bidrage til at sikre, at Europa kan finde sin egen vej mod en digital omstilling, der tilgodeser mennesker og respekterer Europas grundlæggende værdier. Denne europæiske tilgang skal endvidere give Europa en toneangivende rolle i den globale debat.

Selve meddelelsen indeholder ikke specifikke forslag til lovgivningsmæssige tiltag, men beskriver retningen, formålet og processen for kommende tiltag for at fremme og forme Europas digitale fremtid. Det kan bl.a. forventes, at Kommissionen vil iværksætte en række høringer som opfølgning på meddelelsen.

Kommissionens meddelelse er struktureret omkring tre overordnede hovedformål og et separat afsnit om globale mål, der hver især indeholder en række

konkrete initiativer. De tre hovedformål er: (1) teknologi til gavn for alle, (2) en fair og konkurrencedygtig økonomi og (3) et åbent, demokratisk og bæredygtigt samfund.

Teknologi til gavn for alle

Kommissionen fremhæver nødvendigheden af europæisk samarbejde, hvis Europa skal være førende i udviklingen og af anvendelsen af digitale teknologier. Europa skal kunne forme teknologien således, at europæiske værdier respekteres.

Kommissionen vil skabe tillid til kunstig intelligens. Samtidig med meddelelsen præsenterede Kommissionen således en hvidbog med oplæg til en lovgivningsramme for pålidelig kunstig intelligens⁸. Hvidbogen skitserer blandt andet mulighederne for oprettelsen af et økosystem for kunstig intelligens baseret på ekspertise, tillid og europæiske værdier. Dertil varsles opfølgende lovgivning om sikkerhed, ansvar, grundlæggende rettigheder og data, der ventes fremsat inden udgangen af 2020.

Kommissionen vil arbejde for at opbygge og sikre optag af fælles digitale kapaciteter inden for kunstig intelligens, cybersikkerhed, supercomputing, kvantedatabehandling og blockchain. Kommissionen vil derfor fremsætte strategier for henholdsvis blockchain og kvanteteknologi i løbet af andet kvartal af 2020, samt revidere EuroHPC-forordningen om supercomputing⁹.

På teleområdet vil Kommissionen fremskynde investeringer i Europas gigabitkonnektivitet gennem en revision af direktivet om reduktion af bredbåndsomkostninger¹⁰. Dertil vil Kommissionen i 2021 fremsætte et nyt program for radiofrekvenspolitik, og opdatere handlingsplanen vedrørende 5G og 6G, samt udrulle 5G-korridorer med henblik på opkoblet og automatiseret mobilitet i perioden 2021-2030.

Endvidere vil Kommissionen fremsætte en strategi for cybersikkerhed, hvilket vil inkludere etableringen af en fælles enhed for cybersikkerhed, en evaluering af NIS-direktivet¹¹ og fremme af det indre marked for cybersikkerhed.

⁸ Europa-Kommissionens hvidbog om kunstig intelligens ”En europæisk tilgang til ekspertise og tillid” (KOM (2020) 65) af den 19. februar 2020

⁹ Rådets forordning (EU) 2018/1488 af 28. september 2018 om oprettelse af et fællesforetagende for europæisk højtydende databehandling

¹⁰ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2014/61 af 15. maj 2014 om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation

¹¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/1148 af 6. juli 2016 om foranstaltninger, der skal sikre et højt fælles sikkerhedsniveau for net- og informationssystemer i hele Unionen

Kommissionen vil i 2020 adressere behovet for digitale kompetencer ved at fremsætte en handlingsplan for digital uddannelse, samt styrke både den europæiske dagsorden for færdigheder og ungdomsgarantien. Kommissionen vil desuden iværksætte tiltag til at forbedre arbejdsforholdene for arbejdstagere på online platforme.

Derudover vil Kommissionen i 2021 styrke strategien for interoperabilitet mellem offentlige forvaltninger i EU med henblik på at styrke koordinering og etablere fælles standarder for at sikre datastrømme og -tjenester i den offentlige sektor.

En fair og konkurrencedygtig økonomi

Kommissionen fremhæver behovet for et smidigt indre marked, hvor virksomheder af enhver størrelse og fra enhver sektor kan konkurrere på lige vilkår og kan udvikle og anvende digitale teknologier, produkter og tjenester. Formålet er at øges produktiviteten og Europas globale konkurrenceevne, samt at forbrugerne skal kunne stole på, at deres rettigheder respekteres.

Kommissionen vil opbygge et ægte indre marked for data med et europæisk dataområde baseret på europæiske regler og værdier. Samtidig med offentliggørelsen af meddelelsen har Kommissionen således lanceret en europæisk datastrategi¹² med planer om en lovgivningsmæssig ramme for dataforvaltning i fjerde kvartal 2020 og en mulig retsakt om data i 2021.

Kommissionen vil sikre, at de regler, der gælder offline, fx skatteregler, konkurrenceregler og forbrugerbeskyttelse, også gælder online. Derfor vil Kommissionen bl.a. have stor fokus på håndhævelsen af produktsikkerhedsreglerne, særligt over for platforme fra tredjelande, for at sikre at forbrugeren kan handle trygt på de digitale markeder. Kommissionen vil også sikre, at de nuværende konkurrenceregler fortsat kan adressere nutidens udfordringer på det digitale område, samt understøtte den grønne transformation. Derfor er Kommissionen i gang med at evaluere EU's konkurrenceregler og vejledninger for at sikre, at der bl.a. tages højde for værdien af data, således at reglerne og håndhævelsen heraf anvendes effektivt. Derudover vil Kommissionen iværksætte et fitnessstjek af EU's statsstøttevejledninger. Dertil vil Kommissionen undersøge hensigtsmæssigheden af at indføre såkaldte ex ante regler for online platforme med henblik på at kunne sikre, at de største online platforme ikke misbruger deres systemiske rolle og markedsstyrke og derved kommer til at udgøre en risiko for Europas åbne og fair markeder.

¹² Kommissionens meddelelse: ”En Europæisk Strategi for Data” (KOM (2020) 66) af den 19. februar 2020

Kommissionen vil derudover adressere de udfordringer, den digitale transformation har på skatteområdet, og varsler fremsættelsen af en meddelelse angående erhvervsbeskatning for det 21. århundrede.

I forhold til den finansielle sektor varsler Kommissionen fremsættelsen af initiativer til at muliggøre en konkurrencedygtig og sikker digital finanssektor inden udgangen af 2020.

Kommissionen varsler desuden initiativer, der vil følge af den kommende industripakke.

Desuden forventer Kommissionen inden udgangen af 2020 at fremsætte en ny forbrugerdagsorden, der skal sætte forbrugerne i stand til at træffe informerede og mere bæredygtige valg på de digitale markeder.

Et åbent, demokratisk og bæredygtigt samfund

Kommissionen betoner nødvendigheden af folkelig tillid til teknologien og behovet for, at europæiske værdier og normer også gør sig gældende i den digitale verden. Derudover skal en europæisk tilgang til den digitale omstilling fremme en bæredygtig, klimaneutral og ressourceeffektiv økonomi.

Kommissionen vil inden udgangen af 2020 fremsætte en lovpakke for digitale tjenester. Centralt for lovpakken vil være en retsakt for digitale tjenester, der skal harmonisere og præcisere ansvarsreglerne for online platforme og øvrige informationstjenesteudbydere. Retsakten vil bl.a. skulle adressere salget af ulovlige, farlige og forfalskede varer og udbredelsen af ulovligt indhold online.

Kommissionen vil inden udgangen af 2020 også foreslå en revision af eIDAS-forordningen¹³ for at gøre forordningen mere effekt, udvide anvendelsesområdet i den private sektor og fremme at alle europæiske forbrugere kan anvende anerkendte digitale identiteter.

For at værne om demokratiet og modvirke online disinformation vil Kommissionen fremsætte en handlingsplan for europæisk demokrati, der skal forbedre modstandsdygtigheden af Europas demokratiske systemer og støtte mediepluralismen. Kommissionen vil i tillæg hertil foreslå en handlingsplan for mediesektoren og den audiovisuelle sektor, der skal sikre adgangen til indhold af høj kvalitet ved at understøtte sektorens digitale transformation og konkurrenceevne.

¹³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 910/2014 af 23. juli 2014 om elektronisk identifikation og tillidstjenester til brug for elektroniske transaktioner på det indre marked og om ophævelse af direktiv 1999/93/EF

I forhold til den grønne transformation vil Kommissionen fremsætte flere initiativer, herunder for udviklingen af en digital højpræcisionsmodel af jorden (en 'Digital Twin' af Jorden), tiltag til at øge gennemsigtigheden af teleoperatørers klimaaftryk og et initiativ om cirkulært elektronisk udstyr. Dertil varsler Kommissionen initiativer for oprettelse af klimaneutrale, energieffektive og bæredygtige datacentre senest i 2030.

Endvidere vil Kommissionen fremme elektroniske sundhedsdatabaser baseret på et fælles europæisk udvekslingsformat med henblik på at give europæiske borgere sikker adgang til sundhedsdata på tværs af EU og fra 2022 etablere et europæisk dataområde for sundhed for at fremme forskning, diagnosticering og behandling.

Europa som en global spiller

Kommissionen vil fremme den europæiske tilgang til digitaliseringen globalt blandt andet som led i associeringsaftaler og handelsaftaler samt i internationale organisationer og fora. Blandt andet vil Kommissionen bygge videre på, at andre lande har adopteret EU's databeskyttelsesregler.

For at kunne sikre lige konkurrencevilkår på det indre marked mellem europæiske virksomheder og statsstøttede eller uregulerede virksomheder fra tredjelande, vil Kommissionen i andet kvartal af 2020 fremsætte en hvidbog angående udvikling af et instrument til at håndtere konkurrenceforvridning fra virksomheder fra tredjelande, der eksempelvis modtager statsstøtte.

Med henblik på at fremme den europæiske tilgang til den digitale transformation og europæiske interesser globalt vil Kommissionen i 2020 fremsætte en handlingsplan, der skal kortlægge mulighederne herfor i bilaterale forbindelser og multilaterale fora, samt fremsætte en strategi for standardisering, der skal muliggøre udbredelse af interoperable teknologier og i 2021 fremsætte en strategi for globalt digitalt samarbejde.

Kommissionen varsler desuden oprettelsen af en hub for digitalisering i udviklingssammenhæng, der skal opbygge og konsolidere en EU-dækkende tilgang og mobilisere EU's medlemsstater og relevante interessenter inden for digitalisering.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke forholdt sig til meddelelsen. Europa-Parlamentet arbejder på egne initiativrapporter for det digitale område.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser. Det forventes, at de enkelte initiativer, der er listet i meddelelsen, vil få lovgivningsmæssige konsekvenser på sigt.

Økonomiske konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser. Det er på foreliggende grundlag ikke muligt at komme med et skøn over de statsfinansielle konsekvenser.

Meddelelsen medfører ikke i sig selv administrative konsekvenser for dansk erhvervsliv. Indholdet kan dog senere udmøntes i konkrete retsakter, der potentielt medfører væsentlige konsekvenser for erhvervslivet, herunder administrative konsekvenser for danske virksomheder.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Meddelelsen har ikke konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Forslaget er sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål med frist den 4. marts 2020. Der er modtaget svar fra Akademikerne, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Metal, Danske Maritime, Forbrugerrådet TÆNK, Forsikring & Pension, Ingeniørforeningen IDA, IT-Branchen, Kommunernes Landsforening, Landbrug & Fødevarer og TDC.

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv (DE) hilser Kommissionens digitale strategi velkommen. Kommissionen har store ambitioner om at sætte Europa på det digitale verdenskort og fremlægger en grundlæggende sund og ambitiøs plan, som DE bakker op om. Det er også vigtigt, at Kommissionen får engageret medlemslandene og sikret, at de spiller aktivt med. DE støtter Kommissionens tilgang til at lave en strategi for data, der bygger på europæiske værdier, og som skal give værdi for alle, store og små, virksomheder og borgere.

Dansk Industri (DI) er enige i budskabet om, at den digitale transformation og dertil relaterede teknologier spiller en stor rolle for innovationskraften i Europa. Her er data og kunstig intelligens særligt vigtige. Vedblivende fokus på dette centrale budskab er afgørende i forhold til at sikre europæisk erhverv de bedst mulige rammevilkår i årene fremover.

Danske Maritime deler visionen i Kommissionens meddelelse om, at den digitale udvikling skal være forankret i det fælles europæiske værdigrundlag, og at udviklingen skal komme alle borgere og virksomheder i Europa til gavn. De europæiske virksomheder – lige fra start ups til de store multinationale selskaber - bør have rammevilkår, der giver virksomhederne muligheder for at udnytte de digitale muligheder fuldt ud.

Danske Maritime understreger, at det for den europæiske og herunder den danske maritime industri er afgørende, at der afsættes de nødvendige midler til forskning, udvikling og innovation inden for industrien, så industrien kan bevare sin førerposition inden for udvikling og produktion af komplekse og højteknologiske maritime produkter og løsninger. Det gælder f.eks. i forbindelse med arbejdet under Waterborne Technology Platform, som fokuserer på udvikling af produkter og løsninger, der kan gøre maritim transport i Europa miljø- og klimaneutral fra 2030 og derefter, og som derved støtter op om Kommissionens Green Deal fra december 2019. Arbejdet under platformen har stor fokus på digitalisering.

Forbrugerrådet TÆNK (TÆNK) støtter overordnet Kommissionens digitale strategier, ”En europæisk datastrategi” og ”Europas fremtid i støbeskeen”, som har til formål at sikre, at Europa bliver en stærk, digital rollemodel inden for indsamling og udnyttelse af data på tværs af lande, sektorer og borgere. TÆNK ser strategiernes indsatser over for virksomheder, i forhold til forskning, vidensløft af befolkningen, samt regeleftersyn som en farbar vej.

TÆNK hæfter sig ved og lægger afgørende vægt på, at strategien udtrykkeligt understreger, at den øgede digitalisering, som indebærer indsamling, deling og udnyttelse af data skal ske i tråd med de europæiske værdier, grundlæggende rettigheder og eksisterende forbrugerbeskyttelseslovgivning. TÆNK finder det meget positivt – og en forudsætning for deres overordnede støtte – at Kommissionen er optaget af at fremme demokrati og sikre, at den europæiske befolkning deltager og får gavn af udviklingen. TÆNK støtter, at strategien formulerer en ”europæisk vej”, som adskiller sig markant fra metoderne i visse lande uden for Europa. Menneskerettighederne skal således tænkes ind fra start af i digitale løsninger og være centrum for den digitale strategi og udvikling i EU.

TÆNK bemærker, at de europæiske landes konkurrencefordel skal fremmes i forhold til USA og Kina. Ud fra et konkurrencesynspunkt finder TÆNK det tvungende nødvendigt med en europæisk digital strategi, som understøtter udviklingen af europæiske produkter og tjenester. Kun derved kan forbrugerne sikres flere valgmuligheder og bedre alternativer. Forbrugere er i stigende grad optagede af privatliv og databeskyttelse, men den ulige konkurrence i forhold til USA og Kina gør det svært at vælge tjenester fra europæiske platforme, apps eller IoT-produkter, hvor respekten for rettigheder er fokus frem for datahøst eller overvågning. Også af den grund må det europæiske marked styrkes.

TÆNK støtter, at eksisterende EU-lovgivning nøje gennemgås og revideres inden for de forskellige sektorer, så de juridiske rammer er opdaterede og på plads inden initiativer, der skal fremme datadeling, søsættes. Af hensyn til at sikre tilliden og bevare balancen mellem forskellige interesser, er det helt afgørende, at eksisterende regler matcher forbrugernes beskyttelsesbehov under den digitale transformation. Ligeledes er det nødvendigt at sikre, at reglerne håndhæves tilstrækkeligt effektivt i medlemslandene, hvilket allerede i dag er en udfordring på det digitale område, hvor kommunikation og handel ofte er grænseoverskridende.

Forsikring & Pension (F&P) er enige i, at den digitale og teknologiske udvikling skaber store forandringer i måden, vi lever vores liv på. Samfundet bliver konstant mere datadrevet, og udviklingen er langt fra toppet. Udviklingen giver også mange flere muligheder for nye og forbedrede forsikrings- og pensionsprodukter til gavn for forbrugere og erhvervsliv. F&P finder, at det er positivt, at Kommissionen på den ene side laver en meget ambitiøs femårsplan for digitalisering, der samtidig har et meget holistisk fokus på de mange muligheder og udfordringer, vores samfund står over for.

Ingeniørforeningen IDA (IDA) er overordnet enig i Kommissionens tilgang til en digital transformation i tæt tilknytning til ambitionen om en grøn transformation. IDA er også enig i, at selvom digitalisering og brug af nye teknologier som kunstig intelligens kan bringe os store fordele, både for borgere og som samfund, så er det en række udfordringer, der skal tages hånd om, for at det kan lykkes.

IT-Branchen mener, at det er positivt med Kommissionens digitale strategi, der samlet set sætter retningen og højner ambitionerne for det digitale område i en europæisk kontekst. Kommissionen påpeger, at der er stort behov for at investere massivt i digitalisering i Europa, hvis vi skal tage kampen op mod USA og Kina og indfri EU's store ambitioner. I den forbindelse mener IT-Branchen, at det er afgørende, at der afsættes yderligere midler i EU's budget til det digitale område, så de stiger fra nuværende 3

procent til 10 procent. IT-Branchen kan støtte, at en omfordeling af EU-midler sker inden for den eksisterende budgetramme.

IT-Branchen mener, at man særligt bør fokusere på følgende tre elementer: (1) Der skal bruges flere ressourcer på at få flere virksomheder til at se digitaliseringens muligheder for at skabe ny vækst. Det gælder ikke mindst den store gruppe SMV'er i Danmark og EU, hvortil man kan lade sig inspirere af det danske initiativ, SMV:Digital; (2) EU og offentlige institutioner i medlemslandene bør gå forrest og efterspørge etiske it-løsninger baseret på data. Ved at bruge det offentlige som indkøber kan Europa skabe den nødvendige efterspørgsel efter løsninger baseret på et europæisk værdisæt og derved skabe et marked herfor, (3) Med den danske regerings klimamålsætning har Danmark alle muligheder for at gå forrest og være testland for grønne løsninger inden for bl.a. bæredygtige byer, vand, fødevarerproduktion og transport, som vi kan eksportere globalt, anvende til at effektivisere vores samfund og øge vores vækst. Dette kan f.eks. gøres ved at oprette regulatoriske frizoner, hvor virksomheder og offentlige myndigheder får mulighed for at eksperimentere og opfinde nye løsninger via øget datadeling og brug af kunstig intelligens.

Kommunernes Landsforening vurderer, at Kommissionen oplæg til "Europas digitale fremtid i støbeskeen" sætter en fin retning for brugen af teknologi som led i fortsat at udvikle den offentlige service, ligesom overvejelserne om udfordringer og nødvendige tiltag umiddelbart også er i tråd med de tiltag, man gerne ser i kommunerne.

Landbrug & Fødevarer (L&F) bakker overordnet set op om Kommissionens ambitioner om rammerne for EU's digitale fremtid. Digital infrastruktur er en nøgleforudsætning for en digital fremtid og L&F minder om, at de kommende generationer af telenetværk også skal være tilgængelige i landdistrikter og ikke blot være et by-fænomen. Det er relevant for f.eks. ambitionerne for præcisionslandbrug og vil være vigtig for udvikling i landdistrikter generelt. Der bør i investeringen i infrastruktur være fokus på at få lukket huller, særligt der hvor markeds kræfter ikke slår til. L&F støtter, at Kommissionen fokuserer på cybersikkerhed, idet de finder, at cybersikkerhed bør have øget prioritet i hele samfundet, især for kritiske institutioner og infrastrukturer, samt for virksomheder, som er betydeligt bagude. Endvidere støtter L&F tiltag, der forbedrer digitale kompetencer. L&F ser frem til at blive klogere på en kommende industristrategipakke, der kan støtte op om de vigtige udviklinger vedrørende bl.a. cirkulære og digitale industrier.

TDC værdsætter Kommissionens stærke fokus på det digitale område. Det er TDC's opfattelse, at digitalisering af Danmark, danske virksomheder og

den offentlige sektor i høj grad skal bidrage til at skabe succeser i den globale økonomi og sikre, at vi fortsat har et af de bedste velfærdssamfund i verden.

Specifikke bemærkninger

Teknologi til gavn for alle

Akademikerne ser digitalisering som et vigtigt led i omstillingen af den offentlige sektor. Netværk og infrastruktur er en central komponent, der kræver store investeringer nationalt såvel som europæisk. Forskningen skal spille en central rolle i udvikling af en bedre sammenhæng mellem energi og transportinfrastruktur. Det er centralt, at digitalisering udbredes og kommer til at omfatte andre sektorer end den, som den udspringer fra. Kommissionen fremhæver, at de sociale parter spiller en central rolle i sikringen af, at den digitale transformation bliver retfærdig og fair. Akademikerne deler Kommissionens bekymring for arbejdstagere på digitale platforme og deres retssikkerhed, og ser frem til Kommissionens udspil til bedre arbejdstagerrettigheder på platformsarbejde.

F&P bakker op om Kommissionens arbejde med at udbrede og sætte globale standarder for 5G og Internet of Things (IoT). I kraft af ny teknologi kan branchen forebygge meget mere i fremtiden. IoT og wearables kan advare om skader og helbredsændringer, længe før de bliver alvorlige, og den øgede brug af data vil medføre, at produkter og services vil være meget mere skræddersyede til den enkelte. Deling af data med det offentlige kan også spille en større rolle, f.eks. kan forsikringsselskabernes data hjælpe til at forebygge trafikuheld.

DE bemærker, at danske virksomheder som Radiobotics og Corti er eksempler på, at danske virksomheder kan udvikle kunstig intelligens i verdensklasse. DE finder, at offentlig-privat samarbejde spiller en vigtig rolle. Den danske regering kan gøre en positiv forskel og understøtte Kommissionens mål om træne kunstig intelligens på europæiske datasæt ved at smidiggøre adgangen til samarbejder mellem myndigheder og virksomheder.

DE finder det overordnet meget positivt, at Kommissionen anerkender betydningen af den digitale infrastruktur for Europas digitale fremtid og behovet for at udbygge strategiske kapaciteter som fiber-net og 5G (og på sigt 6G). Kommissionen peger med rette på, at der er et stort årligt investeringsbehov for digital infrastruktur på anslået 65 mia. EUR i EU. DE er enig i behovet for at sætte gang i investeringerne, men mener ikke at statsstøtte til at fremme udrulningen er det rette svar. Eventuelle offentlige investeringer i infrastruktur skal målrettes meget præcist til områder, hvor ingen markedsaktører har planer på kort eller lang sigt om at investere. Det kan f.eks. være transportkorridorer mellem lande, som EU-programmet

Connection Europe Facility (CEF2) lægger op til. Det er værd at undersøge, om prisen for infrastrukturinvesteringer kan sænkes ved at lette adgang for deling af fysisk infrastruktur, som det søges med forslaget om en revision af direktivet om reduktion af bredbåndsomkostninger¹⁴. Danmark er kommet et godt stykke vej med at implementere direktivet, men det giver mening at genbesøge direktivet og revidere det i lyset af udfordringer i forbindelse med nye teknologier og forretningsmodeller.

DE er også positivt indstillet i forhold til en opdatering af 5G- og 6G-handlingsplanen samt arbejdsprogrammet for radiofrekvenser med henblik på samlet at sikre, at rammerne fremmer udrulning af både fastnetinfrastruktur og mobilnet i medlemsstaterne. I den forbindelse kan konsolidering spille en vigtig rolle i forbedring af branchens økonomiske resultater og således lette de betydelige investeringer, der kræves til 5G. DE noterer sig, at der fra den ansvarlige kommissærs side er lagt op til en revision af vejledningen for markedsdefinitioner. I den forbindelse bør sådanne hensyn indgå.

DE finder, at tillid er en grundforudsætning for det digitale samfund, hvorfor solid cybersikkerhed i EU er altafgørende. DE anbefaler, at EU's nye system for cybersikkerhedscertificeringer hurtigst muligt tages i brug, og at det overvejes, om et basisniveau af sikkerhed skal gøres obligatorisk på nogle produkter eller services, for at de kan få adgang til EU. Samtidig skal både EU og medlemslandene investere massivt i cybersikkerhedsforskning og -uddannelse.

DI finder det væsentligt, at arbejdet mod en europæisk tilgang til kunstig intelligens fastholdes med udgangspunkt i de spor, som Kommissionen med hvidbogen om kunstig intelligens har fremsat i bestræbelsen på at skabe konkurrencedygtige europæiske virksomheder. Det er en væsentlig dagsorden med stort potentiale for danske virksomheder. Det bør i denne sammenhæng også fremhæves, at DI med tilfredshed noterer, at Kommissionen anerkender, at der er behov for massive investeringer i strategiske kapaciteter, herunder datainfrastruktur og forskning, for at udvikle de digitale løsninger, der skal fremtidssikre den europæiske økonomi.

Dansk Metal (DM) kan støtte op om Kommissionens handlingspunkter om en industristrategi, styrkede digitale investeringer og opprioritering af digitale kompetencer i EU's programmer, idet de i særlig grad hæfter sig ved Kommissionens vurdering af, at Europa har et investeringsgab inden for digital infrastruktur og netværk på EUR 65 mia. om året, og idet de hæfter sig ved Kommissionens vurdering af, at øget fokus på forskning kan have både et samfundsøkonomisk og beskæftigelsesmæssigt potentiale for

¹⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2014/61 af 15. maj 2014 om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved etablering af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation

Europa. Det er DM's opfattelse, at en strategi for Europas digitale fremtid eksplicit bør adressere behovet for flere robotter på både danske og europæiske virksomheder, da øget robotisering kan bidrage til at holde industriarbejdspladser på europæiske hænder. DM mener yderligere, at de udfordringer, Kommissionen identificerer, kræver ambitiøse lovgivningsinitiativer. DM kan på denne baggrund støtte eventuelle ønsker fra medlemsstaterne om at afsætte flere økonomiske midler inden for EU-budgettet til forskning, teknologi og kompetencer på det digitale område.

IDA finder det afgørende vigtigt, at vi sætter nogle rammer op for, hvordan vi vil bruge kunstig intelligens, så vi får fordelene, hvor vi ønsker det og sætter begrænsninger, der hvor brugen af kunstig intelligens kan være med til at underminere tilliden til digitalisering. IDA ser frem til fremlæggelsen af en ny handlingsplan for digital dannelse og en strategi for, hvordan vi sikrer de europæiske kompetencer i forhold til at håndtere og udnytte mulighederne i kunstig intelligens bedst muligt. IDA er derudover meget enig i, at det er nødvendigt at øge befolkningens opmærksomhed på cybersikkerhed.

KL ser frem til det kommende arbejde omkring revision af direktivet om reduktion af bredbåndsomkostningerne og til at få yderligere viden om, hvordan EU vil understøtte visionen om, at staterne skal fremskynde private investeringer på området. Det skyldes, at Danmark fortsat har udfordringer med bredbåndsdækning i særligt tyndt befolkede områder. I Danmark udrulles infrastrukturen dog på markedsvilkår, så det er vigtigt at sikre, at investeringerne ikke bremses af evt. nye tiltag. KL er enig i Kommissionens vision for interoperabilitet, men grundet Danmarks gennemgribende digitalisering ser KL behov for et samarbejde omkring udvikling af evt. fælles standarder.

TDC støtter samlet set Kommissionens fokus på at accelerere Europas konnektivitmålsætninger. TDC ser positivt på, at man vil revidere Infrastrukturdirektivet. Infrastrukturdirektivet kan med fordel ensartes og simplificeres i henhold til den europæiske kodeks for elektronisk kommunikation, herunder specifikt deling af passiv og aktiv infrastruktur samt udrulningen og drift af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde. TDC støtter en opdateret 5G- og 6G-handlingsplan, samt at den forventede opdatering af radiofrekvenspolitikprogrammet følges til dørs. I arbejdet bør der fokusere på at sikre forudsigelighed og rettidighed i forhold til adgang til frekvensressourcer samt et øget fokus på sundhed, sikkerhed og klimamæssige aspekter. TDC anerkender, at investeringsgabene til at realisere Kommissionens gigabit-ambitioner er stort bredt set i Europa. Dog anser TDC diverse støtte-programmer, f.eks. Connection Europe Facility (CEF2), som indeholdende blandt andet risici for markedsforvrængning. Det er væsentligt at sikre, at disse støtteprogrammer alene støtter udrulnin-

gen af digital infrastruktur, hvor denne ikke kan forventes drevet af markedet alene. Tidligere er EU-støttemidler, som f.eks. WiFi4EU, blevet anvendt til at konkurrere med markedets aktører, hvilket ikke er hensigtsmæssigt og i samfundets samlede interesse. TDC anerkender dog, at statsstøttemidler kan være med til at facilitere hurtig udrulning af fremtidens mobile netværksteknologier langs transportkorridorer på tværs af landegrænser, som ikke på mellemlang sigt har et markedsmæssigt potentiale.

En fair og konkurrencedygtig økonomi

Akademikerne oplever ikke, at det største problem for udvikling af SMV'er er administrative byrder, som Kommissionen påpeger, men mere adgang til de rette kompetencer. Flere undersøgelser peger på, at adgangen til akademisk arbejdskraft oftest er den mest effektive vej til vækst og udvikling for SMV'er.

Akademikerne støtter varmt Kommissionens forslag om at undersøge, hvorvidt de eksisterende konkurrenceregler fungerer optimalt i forhold til den digitale udvikling, herunder at digital og ikke digital handel får samme vilkår. Akademikerne finder det afgørende, at EU-konkurrencereglerne ikke kommer til at spænde ben for små virksomheders mulighed for kollektiv interessevaretagelse. Formålet med forbud mod kartel og monopoldannelse er, at store spillere på markedet ikke får ret til at holde priserne kunstigt oppe til ugunst for forbrugere. Men der er også en risiko for, at selvsamme regler kan komme til at udgøre en hindring for, at små virksomheder kan udvikle sig og få en plads på markedet og dermed lægge en dæmper på konkurrencen til ugunst for forbrugerne. Det er vanskeligt at sikre fair konkurrencevilkår i den digitale økonomi, men Akademikerne finder, at det er afgørende, at lov og regler forbliver teknologineutrale og ikke favoriserer digitale forretningsmodeller.

DE finder det fundamentalt i en digital tidsalder, at forbrugere kan stole lige så meget på digitale produkter og services som fysiske. Derfor er det kærkomment, at Kommissionen vil sætte fokus på forbrugersikkerhed og især regulering af platforme. Der er behov for at være opmærksom på de risici, Europas forbrugere udsættes for som følgende af de globale handelsplatforme og for at sikre håndhævelse af sikkerhedslove, også i forhold til varer, der stammer fra tredjelande. DE finder det afgørende vigtigt, at vi fra dansk og europæisk side bestræber os på at sikre, at vi både understøtter den digitale udvikling og samtidig sikrer, at den naturlige og berettigede fascination af de nye innovative digitale forretningsmodeller ikke fører til ulige konkurrence mellem virksomheder, der opererer offline og online. DE har derfor med glæde noteret, at Kommissionen lægger op til, at der skal være et 'level playing field' for alle virksomheder, uanset hvor store de er, og uanset om virksomheden opererer fysisk eller digitalt. DE tilføjer,

at det også handler om at sikre lige konkurrence med udenlandske netbutikker og udenlandske sælgere på platforme, som grundet internettet og e-handlen er blevet europæiske virksomheders nærmeste konkurrenter.

DE mener, at lovgivning som udgangspunkt skal formuleres teknologineutralt, så reglerne gælder uanset teknologi og medie, og at hensyn til f.eks. produktsikkerheden fortsat beskyttes. Mens det i nogle situationer vil være nødvendigt at tilpasse eksisterende regler til den digitale verden, f.eks. de europæiske fusion- og konkurrenceregler, vil det i andre situationer ikke være nødvendigt at vedtage eller tilpasse særlige regler til den digitale verden. I disse andre situationer er det derimod afgørende, at myndighederne i langt højere grad håndhæver de eksisterende regler vedr. f.eks. produktsikkerhed og forbrugerbeskyttelse, på samme måde når det gælder virksomheder, der benytter nye og innovative digitale løsninger til at udbrede deres varer eller tjenester, som når det gælder virksomheder, der benytter mere traditionelle handelsmønstre og -kæder.

Strategien omtaler Kommissionens mål om at gøre det lettere at indsamle og bruge anonyme data og gøre EU ledende i verden på området. Hvis det mål skal nås, anbefaler **DE** at man gennemgår, hvilke barrierer eksisterende lovgivning giver. Det gælder særligt på forbrugerbeskyttelsesområdet. **DE** er varm tilhænger af, at indsamling af data skal ske etisk og ordentligt, og at konsekvenser skal være gennemsigtige for forbrugerne. Hvis virksomhederne ikke opfattes som troværdige og gennemsigtige søger forbrugerne væk. Men cookie-reglerne er et godt eksempel på en regel, som forbrugerne synes er irriterende og bare accepterer cookies uden at forholde sig til dem, hvorfor den ikke har fået den tiltænkte effekt. Virksomhederne oplever den som byrdefuld. Det gælder også GDPR, som trods det gode formål opleves som tungt af virksomhederne. ePrivacy forslaget indfører helt nye definitioner, som ikke hænger sammen med GDPR, som gør det vanskeligt for virksomhederne. Derfor opfordrer **DE** til, at der også bør være fokus på videreudviklingen af lovgivning der tager stilling til, hvad der er tilladt at dele, og hvad der ikke er tilladt at dele, dvs. mellem anonyme data og persondata, så vi undgår en situation i Europa med databrokers, der har mulighed for at indsamle og sælge persondata, og så borgerne kan have tryghed i, hvordan og mellem hvem, deres personlige data deles.

DI finder, at digitaliseringsdagsordenens målsætninger ikke kan opnås uden forbedret adgang til data for virksomheder. Data er et afgørende element i produktionen, og dens værdi realiseres alene ved anvendelse. **DI** anser det derfor som særdeles positivt, at Kommissionen har fremlagt en datastrategi, der adresserer, hvorledes der skabes et digitalt indre marked for data.

DI konstaterer med tilfredshed, at Kommissionen i beskrivelsen af EU's digitale fremtid lægger vægt på en fair og konkurrencedygtig økonomi,

hvor virksomheder i alle størrelser og sektorer kan konkurrere på lige fod samt effektivt udvikle og bruge digitale teknologier til at øge deres produktivitet. For DI er det afgørende, at prioriteterne for Kommissionens nuværende mandatperiode afspejler dette. Det er samtidig vigtigt for DI, at EU's lovgivere tager højde for, hvordan ny EU-regulering påvirker erhvervslivets konkurrenceevne. Tydelige juridiske rammer skal promovere tillidsvækkende anvendelse af teknologi for både borgere og virksomheder samt adgang til data. Der påligger EU's lovgivere en særlig opgave at sikre, at disse juridiske rammer balancerer i forhold til at undgå unødige administrative byrder særligt for SMV'er.

KL bakker op om visionen om, at borgerne i højere grad får kontrol over og ansvar for deres egne data og deres egen identitet. I kommunerne arbejder man allerede aktivt med dette. I Kommissionens forslag om regler for gennemsigtighed, adfærd og ansvarlighed hos dem, der fungerer som gatekeepere til information og datastrømme vil **KL** dog opfordre til, at der gives mulighed for, at de ansvarlige myndigheder selv tager aktivt stilling til hvilke data, der skal udstilles, som f.eks. log-informationer for at sikre, at udstillingen og adgangen til data er trygheds- og tillidsskabende og ikke får den modsatte effekt, ligesom der i arbejdet med evt. retningslinjer på området tages højde for de store omkostninger, der forbundet med en omlægning af tidligere praksis.

TDC finder generelt, at der er behov for at sikre et 'level playing field' i den digitale industri. Derfor støttes Kommissionens igangværende fitness-check af konkurrencereglerne og den kommende sektorgennemgang.

Med henvisning til Kommissionens retsakt for digitale tjenester, mener **TDC**, at nationale kompetente myndigheder principielt skal monitorere markedet (baseret på autorisation og notifikationskrav) og modtage nødvendig information fra markedsaktørerne når nødvendigt. Overlappende kompetencer kan dog lede til juridisk usikkerhed og unødigt bureaukrati, hvorfor dette skal undgås, samtidig med at samarbejdet mellem relevante myndigheder øges.

Et åbent, demokratisk og bæredygtigt samfund

DE finder det utroligt glædeligt, at Kommissionen pointerer og fremhæver behovet for at beskytte og opretholde de europæiske værdier og regulering, der baserer sig på solid forskning og proportionale afvejninger af hensynet til en effektiv handel og forbrugernes sikkerhed og rettigheder. Forbrugere har således også krav på sikkerhed for, at når forbrugeren handler med en virksomhed, der benytter en ny digital løsning, f.eks. en handelsplatform eller en markedsplads at købe f.eks. en fysisk vare, er forbrugeren

beskyttet på samme måde, som hvis forbrugeren købte den samme vare i en fysisk butik med tilsvarende organisering.

DI lægger stor vægt på, at digitalisering benyttes til at forme fremtidens unikke bæredygtige løsninger og gøre europæiske virksomheder til vindere i kapløbet om fremtidens bæredygtige teknologi. Derfor støtter DI meddelelsens fokus på digitalisering som afgørende for den grønne omstilling.

F&P finder det positivt og ambitiøst, at Kommissionen ønsker at udbrede brugen af eID, således at langt flere medlemsstater får infrastruktur baseret på eID. Her kan erfaringerne og den store udbredelse i de nordiske lande bruges positivt.

Meddelelsen understreger, at den grønne omstilling og den digitale udvikling skal gå hånd i hånd. **F&P's** strategi 2025 har et tydeligt fokus på klimaområdet. Begrænsningen af den globale opvarmning er en global udfordring, og den kræver massive investeringer over en bred kam. F&P ser sig som en central aktør i den grønne omstilling. Danske pensionselskaber er langt fremme med at investere i grøn omstilling og vil øge indsatsen betydeligt fremover. Forsikrings- og pensionsbranchen bidrager allerede i dag til både velfærd, tryghed samt bæredygtighed og grøn omstilling, men vil øge indsatsen fremover. Den enkelte dansker, politikere og andre interessenter skal have tillid til, at danske pensionselskaber løser opgaven på en ordentlig og ansvarlig måde. Derfor har F&P fokus på, at deres forretningsmodeller er ordentlige og ansvarlige, og at de opfattes som en legitim aktør. F&P ønsker også at indgå proaktivt i det videre arbejde med cirkulær økonomi.

IDA er meget positive overfor et styrket fokus på, hvor brug af IT er en negativ faktor i forhold til klimaet, det er vigtigt allerede nu at sørge for, at digitaliseringen ikke bliver den næste store klimasynder, hvormed det bl.a. handler om at stille krav til minimal miljøbelastning i design af it-systemer (green by design). Det kan f.eks. være i blockchain systemer eller i streamingtjenester, men også fysiske tiltag som opbygningen af servercentre.

KL bemærker, at Danmark har en høj udbredelse af det nationale e-ID (NemID), og det er derfor afgørende, at der i arbejdet med et evt. yderligere fælles e-ID (eIDAS forordningen red.) tages højde for denne udbredelse.

TDC er enige i, at IKT-sektoren har en central rolle i den grønne omstilling, og det er naturligt, at vi som branche går forrest. Derfor har TDC allerede gjort meget og har en målsætning om at være CO₂-neutrale i 2030. Samtidig spiller IKT-sektoren en vigtig rolle i at udvikle og facilitere digitale løsninger, som kan bidrage til at nedbringe drivhusgasudledningen i de vertikale sektorer.

Den internationale dimension - Europa som en global aktør

DE støtter Kommissionens strategi om, at det indre marked skal være åbent for samhandel, også med tredjelande. Det er samtidig glædeligt at se, at Kommissionen forudsætter, at samhandlen er på betingelse af, at alle uanset etableringsland ”spiller efter” europæiske regler, når de pågældende virksomheder leverer til det europæiske marked og de europæiske forbrugere. I det omfang en online virksomhed konsekvent ikke overholder spillereglerne, skal det være muligt hurtigt og effektivt, at forhindre pågældende virksomhed i at markedsføre og sælge produkter på det indre marked. Også i den forbindelse er effektiviteten i håndhævelsen godt hjulpet af den digitale udvikling og nye innovative redskaber, som f.eks. genkendelsesteknologier og blokerings-redskaber.

DE glæder sig over, at Kommissionen med henblik på at tilpasse eksisterende europæiske regler til den nye virkelighed, har lagt op til et generelt gennemsyn af reglerne. Det vil i den forbindelse være godt, hvis Kommissionen samtidig kigger på muligheder for regelforenkling, særligt i forhold til regler for SMV’er. **DE** anbefaler, at alle forslag til fremtidige regler ”SMV-testes” inden de fremsættes.

Danske Maritime bemærker, at den maritime industri er et meget internationalt orienteret erhverv, hvilket bl.a. skyldes, at langt hovedparten af fragtskibene i dag bygges i Asien. Derfor er det vigtigt, at den europæiske digitaliseringsstrategi åbner muligheder for samarbejde om udvikling af smart ships og innovative digitale løsninger til den globale skibsfart med tredjelande. På den regulatoriske front bør arbejdet med at skabe de lovmæssige rammer for maritime digitale løsninger primært være forankret i FN’s søfartsorganisation IMO, og man bør i lovgivningsarbejdet have fokus på at stimulere udvikling af nye innovative løsninger ikke mindst hos frontløbervirksomheder. Derved minimeres risikoen for barrierer mod sådanne løsninger, men naturligvis uden at gå på kompromis med den maritime sikkerhed.

IDA er enig i, at EU’s arbejde med styrket digitalisering med udgangspunkt i den europæiske vej, skal ske i samarbejde med verden omkring os. Mens det er vigtigt at sørge for, at europæiske personfølsomme data bliver i EU, er det samtidig vigtigt at undgå, at vi ender i en protektionistisk tilgang til data, der ikke er personfølsomme. Det er samtidig vigtigt inden for udarbejdelsen af standarder, at Europa gør sig gældende overfor stærke spillere fra USA og Asien. Arbejdet med udarbejdelsen af ISO-standarder for kunstig intelligens viser, at der er store interesser på spil. Det er derfor vigtigt, at Europa har en bevidst og gennearbejdet tilgang til standardiseringen for at sikre, at vi kan opretholde en dataadgang svarende til det

Kommissionen i sind hvidbog om kunstig intelligens¹⁵ kalder ”et tillidsmiljø”.

Sektorspecifikke bemærkninger

Danske Maritime bemærker, at digitaliseringen inden for de europæiske maritime erhverv har været på vej et stykke tid, herunder ikke mindst i form af ”smart ships”. Skibe ses ikke længere som separate enheder, men er en integreret del af logistikkæden. Skibe er helt naturligt forbundet digitalt til land og de tekniske og operationelle oplysninger har højere nøjagtighed, og kan i større grad gøres tilgængelige for beslutningstagere på land. Udviklingen af smart ships åbner helt nye muligheder i form af nye forretningsmodeller, innovative digitale løsninger og optimering af klassisk analoge opgaver. Smart ships dækker som begreb ikke udelukkende over autonome skibe, idet eksisterende skibe opgraderet med nye digitale løsninger også kan defineres om smarte. Udviklingen af smart ships er først og fremmest drevet af digitaliseringen, dvs. internet, cloud computing, Big Data, blockchain teknologier, kunstig intelligens mv., men også af klimadagsordenen samt et øget fokus på at mindske skibsfartens miljøpåvirkning, samt øge den maritime sikkerhed. Øget digitalisering medfører også nye risici i form af cyberkriminalitet og terror mod den maritime sektor. Den europæiske maritime industri har stor fokus på at udvikle digitale løsninger, der kan mindske skibsfartens miljø- og klimapåvirkning, og samtidig øge den maritime sikkerhed, så ulykker med skibe undgås. De danske maritime virksomheder er på mange områder helt i front i forhold til at arbejde med ”smarte” maritime løsninger. En del af arbejdet herhjemme er forankret i det offentligt-private maritime partnerskab ShippingLab, men også ude i de enkelte virksomheder arbejdes der med smarte løsninger. I den maritime industri ser man en mulighed for at udvikle nye, åbne standarder og en åben platform for fælles brug. Disse standarder vil muliggøre skibes forbindelse til ”skyen”, hvorfra rederi, teknologileverandør eller andre autoriserede kan opsamle, sikre, lagre, flytte og behandle operationelle data fra et skib til land, hvorefter disse kan bearbejdes. Åbne standarder og en platform til fælles brug betyder bl.a., at der konkurreres alene på effektivitet og kvalitet af den enkelte løsning.

¹⁵ Europa-Kommissionens hvidbog om kunstig intelligens ”En europæisk tilgang til ekspertise og tillid” (KOM (2020) 65) af den 19. februar 2020

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger på nuværende tidspunkt ikke konkrete oplysninger om andre landes holdninger til selve meddelelsen eller de enkelte indsatsområder eller initiativer.

Der forventes overordnet opbakning blandt medlemslandene til Kommissionens prioritering af det digitale område og ikke mindst til, at der planlægges en europæisk datastrategi, og at der vil være fokus på udviklingen af kunstig intelligens. I de seneste rådskonklusioner om den digitale dagsorden: ”EU’s digitale dagsorden fra 2020 og frem” fra den 7. juni 2019, lagde rådet vægt på behovet for en horisontal tilgang til det digitale indre marked, understregede behovet for at understøtte innovation og udvikling af kunstig intelligens, bedre muligheder for virksomheder for at skalere på tværs af det indre marked, samt behovet for en styrket europæisk datastrategi.

Der forventes desuden opbakning til en risikobevist og sikkerhedsfokuseret tilgang til den digitale omstilling – herunder specifikt til 5G. Medlemsstaterne understregede senest i december 2019, ved konklusioner fra Det Almindelige Råd, bl.a. sammenhængen mellem hybride trusler og økonomisk sikkerhed samt nødvendigheden af, at være risikobevist i udviklingen af nye nøgleteknologier.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens meddelelse velkommen og støtter Kommissionens ambitioner om at forme en digital fremtid, der tjener befolkningens og samfundets interesser, og som er forankret i europæiske værdier. Omstillingen til et grønt og bæredygtigt samfund er en central prioritet for regeringen, som derfor lægger vægt på at fremme udviklingen og anvendelsen af digitale løsninger, der kan bidrage til at nå de europæiske mål om klimaneutralitet.

Regeringen mener, at digitaliseringen skal tjene samfundets interesser ved, at digitalisering bidrager til at adressere samfundets udfordringer, mens etisk, ansvarlig og sikker digitalisering går hånd i hånd med digital vækst. Regeringen arbejder for, at den digitale økonomi i Europa generelt kendetegnes ved et højt niveau af tillid og tryghed, samt en stærk digital konkurrenceevne baseret på innovationsfremmende og teknologineutrale rammevilkår, uden unødige byrder og barrierer.

Regeringen mener dertil, at det er vigtigt med en pålidelig og robust offentlig digital forvaltning til at understøtte digitaliseringen. Borgernes og virksomhedernes tillid til offentlige digitale løsninger er central for den

danske regering, som derfor arbejder for, at borgere og virksomheder fortsat kan anvende den udbredte og sikre digitale infrastruktur, Danmark har opbygget og vedvarende investerer i til gavn for det danske samfund.

Regeringen lægger generelt vægt på, at nye initiativer sammentænkes med den eksisterende EU-lovgivning, skaber øget harmonisering og juridisk klarhed. Der bør være fokus på at digitale virksomheder lettere kan skalere på tværs af et indre marked med lave adgangsbarrierer. Endvidere mener regeringen, at der bør være fokus på at styrke håndhævelsen af de fælles EU-regler i den digitale økonomi.

En forudsætning for fremtidig europæisk konkurrenceevne på det digitale område er høj forsknings- og innovationsintensitet, og regeringen støtter Kommissionens tiltag på området.

Regeringen anser kunstig intelligens som en af de afgørende teknologier, som kan være med til at understøtte EU's konkurrenceevne, velstand og grønne omstilling samt den offentlige forvaltning og velfærdsydelser. Samtidig erkender regeringen, at udbredelsen af kunstig intelligens i visse situationer kan indebære en række alvorlige risici, der kan underminere en etisk, ansvarlig og sikker anvendelse af kunstig intelligens. Derfor er regeringen enig med Kommissionen i, at disse alvorlige risici bør adresseres i en europæisk lovgivningsramme. Regeringen vil overordnet arbejde for, at en europæisk lovgivningsramme for kunstig intelligens udformes, således at den fremmer en etisk, ansvarlig og sikker anvendelse, samtidig med at den går hånd i hånd med innovation samt konkurrenceevnen. Regeringen støtter Kommissionens fokus på, at EU satser ambitiøst på forskning i kunstig intelligens.

Regeringen anser adgangen til og anvendelsen af data som et væsentligt fundament for udviklingen af digitale teknologier og tjenester, som kan bidrage til at udvikle nye grønne løsninger. Samtidig bør tiltag for dataadgang og anvendelse have et stærkt fokus på, at de lever op til høje standarder for cybersikkerhed og understøtter en etisk og ansvarlig anvendelse af data, specielt i relation til sundhedsdata og de særlige rammer på sundhedsområdet. Regeringen anser hensynet til cybersikkerhed som centralt for adgangen til og anvendelsen af data. Regeringen vil arbejde for, at en etisk og ansvarlig tilgang til data, bliver et konkurrenceparameter i Europa.

Regeringen hilser Kommissionens planer om fremsættelsen af en lovpakke for digitale tjenester velkommen, idet regeringen ser behov for at modernisere det eksisterende regelsæt. Regeringen støtter Kommissionens intentioner om at skabe klare regler for online platformes ansvar for ulovligt indhold og om at adressere salget af ulovlige, farlige og forfalskede produkter online. Regeringen vil arbejde for at forme en ansvarlig platformsøkonomi, skabe

klare og harmoniserede rammer for nedtagning af ulovligt indhold, samt for bedre håndhævelse af lovgivningen.

Regeringen ser desuden frem til revisionen af eIDAS-forordningen og vil arbejde for en styrkelse af anerkendte digitale identiteter, der bygger på den eksisterende digitale infrastruktur med fokus på at understøtte den private sektors anvendelse. Samtidig vil regeringen arbejde for at grænseoverskridende offentlige digitale tjenester tilpasses eksisterende nationale systemer, herunder legacy-problematikker, uden at hæmme intentionerne bag det indre marked.

Regeringen støtter Kommissionens hensigt om at iværksætte initiativer for at værne om demokratiet, modvirke online disinformation og støtte mediepluralisme. Regeringen arbejder for at skabe lige og fair konkurrencevilkår for den audiovisuelle industri.

Regeringen støtter Kommissionens planer om at foretage et eftersyn og en opdatering af de gældende konkurrenceregler og vejledninger, så de kan anvendes effektivt i den digitale tidsalder. Derudover evaluerer Kommissionen de gældende statsstøtteregler. Det er en prioritet for regeringen, at EU's konkurrenceregler håndhæves effektivt, og at det er muligt at gribe hurtigt ind over for online platformes konkurrencebegrænsende adfærd til gavn for både danske forbrugere og virksomheder. Generelt finder den danske regering, at statsstøttereglerne opfylder deres formål og bidrager til, at statsstøtte rettes mod identificerede markedsfejl og samtidig forfølger mål af fælleseuropæisk interesse. For fortsat at være relevante og egnede til nye udfordringer bør statsstøttereglerne tilpasses udviklingen, så de bedre understøtter grøn omstilling og digitalisering.

Regeringen støtter, at Kommissionens strategi for EU's digitale økonomi tænkes sammen med klimapolitikken. Regeringen arbejder for, at digitale teknologier understøtter udviklingen af en klimaneutral og cirkulær økonomi. Der bør både være fokus på, hvordan den digitale sektor kan minimere sit klimaaftryk, samt bidrage til at løse klimaudfordringerne.

Regeringen finder det positivt, at Kommissionen sammentænker planerne for EU's digitale økonomi med den kommende industristrategi, idet regeringen ser et stort vækstpotentiale i en øget anvendelse af digitale løsninger i industrien.

Regeringen imødeser Kommissionens bebudede cybersikkerhedsstrategi, herunder etableringen af en fælles cybersikkerhedsenhed, idet regeringen dog samtidig lægger afgørende vægt på medlemsstaternes prerogativ i forhold til national sikkerhed. Regeringen anser koordinerede indsatser på området, eksempelvis 5G risikovurderingen og 5G værktøjskassen, som positive fælles bidrag til et højnet cybersikkerhedsniveau. Regeringen lægger vægt på, at nye

cybersikkerhedsinitiativer udformes, så der er passende fleksibilitet i forhold til den nationale implementering. Regeringen lægger vægt på, at cybersikkerhed tænkes ind fra starten ift. relevante initiativer på det digitale område. I forlængelse af dette imødeses revisionen af NIS-Direktivet.

Regeringen støtter ligeledes Kommissionens planer om at adressere behovet for digitale kompetencer. Digitale færdigheder og kompetencer blandt både borgere samt privat og offentligt ansatte er afgørende for et sikkert og trygt digitalt samfund. Samtidig bemærker regeringen, at en særskilt indsats for de borgere og virksomheder, der ikke har mulighed for at agere digitalt, er nødvendig for at forhindre diskrimination af disse grupper.

Regeringen er enig med Kommissionen i, at det er vigtigt at understøtte udviklingen og det brede optag af digitale faciliteter bl.a. som led i det kommende program for det Digitale Europa og har især fokus på digitale faciliteter, der kan bidrage til at fremme den grønne omstilling.

Regeringen støtter Kommissionens fokus på at fremme investeringerne i gigabitforbindelser, herunder gennem en opdatering af handlingsplanen vedrørende 5G og 6G, samt gennem en revision af direktivet om reduktion af bredbåndsomkostningerne.

Regeringen finder det positivt, at Kommissionen vil fremsætte et nyt program for radiofrekvenspolitikken. Regeringen lægger vægt på, at et nyt program for radiofrekvenspolitik fokuserer på den strategiske retning for frekvensområdet og ikke indeholder bindende krav om bestemte tidspunkter for adgang til konkrete frekvensbånd.

Regeringen støtter Kommissionens bestræbelser på at præge de globale standarder på det digitale område. Regeringen finder det væsentligt, at Kommissionen har fokus på at adressere diskriminerende barrierer på globalt plan med henblik på at skabe lige konkurrencevilkår for danske og europæiske virksomheder.

Regeringen ser frem til det videre arbejde med initiativerne, der varsles i meddelelsen og vil tage stilling til de konkrete lovgivningsmæssige initiativer, i takt med at disse fremsættes af Kommissionen. Hertil bemærkes det, at regeringen finder det vigtigt, at de videre politiske drøftelse ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme, idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU27's BNI.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.